

Όταν ο επίγειος πατέρας είναι απών

Δύο γενιές τελείως διαφορετικές και απόμακρες, σε ταραγμένους καιρούς με μόνους δεσμούς το αίμα και τα μυστικά

ΝΙΚΟΣ ΔΑΒΒΕΤΑΣ
Αντρες χωρίς άντρες
εκδ. Πατάκη, σελ. 232

Της **ΖΩΗΣ ΚΑΡΑΜΗΤΡΟΥ**

Μια ανδρική φιλία που χρειάζεται να δοκιμαστεί, να αποδείξει ότι υπάρχει για να τους ενώνει, να τους σπρίζει, να μην τους αφήνει μόνους με το παρελθόν τους, να τους πείθει ότι υπάρχει και μέλλον. Και δύο πατεράδες παρόντες μέσα στην απουσία τους, ο ένας νεκρός, σκοτωμένος σε δυστύχημα από χρόνια, να ορίζει τι είναι ορφάνια για τον γιο και ο άλλος ετοιμοθάνατος. Και αποκαλυπτικός.

Είναι αυτή η οριακή στιγμή μπροστά στον θάνατο, που αφήνει να φανούν όσα κρυφά, μυστικά, ένοχα, ανομολόγητα, ντροπιαστικά κουβαλάει. Όσα θα αλλάξουν απολύτως την εικόνα που ο γιος του είχε για εκείνον. Πάντα ντρεπόταν για τον πατέρα του, τώρα όμως μπορεί καν να μην είναι πατέρας του.

Δύο γιοι γεννημένοι στη δεκαετία του '60, έρχονται αντιμέτωποι με τα γεγονότα του εμφυλίου, με την περίοδο της δικτατορίας, με εποχές ταραγμένες, στιγματισμένες από έλλειψη ηθικής. Ανήθικος είναι και ο πατέρας, καφιάς που κινείται στο περιθώριο, στο σκοτάδι, στη σωτήρια αφάνεια. Οχι όμως μόνο επειδή τον βαραίνει η πολιτική του στάση, η απιστία που εισπράττει από παντού. Αλλά και γιατί, όπως εξομολογείται στον γιο του με το θάρρος του μελλοθάνατου, με τη γύμνια του παρατιμμένου, με τον

σαρκασμό του γενναίου της τελευταίας στιγμής, η προσωπική του ζωή δεν ήταν αυτή που φαινόταν, ήταν άλλος, ένας κρυμμένος και κρυπτόμενος, ένας διαωγμένος ομοφυλόφιλος.

Οι πολιτικές περιόδοι είναι ο καμβάς του βιβλίου. Υπάρχουν για να ζωγραφιστούν πάνω τους, να αποτυπωθούν και να φανερωθούν οι στάσεις των ανθρώπων. Η συζυγική σχέση, που πόση αλήθεια περιέχει άραγε, όταν τη σκέψη του άνδρα στην πιο δική τους στιγμή,

Τι λείπει σε τούτους τους άνδρες και ο Δαββέτας τους αναίρει με τούτο το «χωρίς» ανάμεσά τους; Θαρρώ πως τους λείπει το στέρεο έδαφος κάτω από τα πόδια τους.

την κατακλύζει ένα αροενικό σώμα; Η πατρική σχέση, που φανερώνεται μονάχα όταν στην αρρώστια του παιδιού «διαλύει μισή ασπιρίνη σε ένα κουταλάκι χαμομήλι και μου τη δίνει να την πω με το ζόρι». Πάνω σε αυτόν τον καμβά θα βασιστεί και η φιλία των δύο γιων.

Ο ένας γεμάτος ντροπή για την οικογένεια θα φύγει στο Παρίσι, θα καταζωφεί ως συγγραφέας, θα αρνηθεί τη γενιά του χρησιμοποιώντας το επώνυμο της μητέρας του.

Οι πολιτικές περιόδοι είναι ο καμβάς του βιβλίου. Υπάρχουν για να ζωγραφιστούν πάνω τους, να φανερωθούν οι στάσεις των ανθρώπων.

Κι ο άλλος θα παλέψει την απώλεια του πατέρα που δεν ξεπέρασε ποτέ και θα αποδεκατιστεί από την οικονομική κρίση.

Ο Νίκος Δαββέτας χρησιμοποιεί έναν τρόπο αφήγησης που δεν σε αφήνει να αφηθείς. Τρία πρόσωπα μιλούν, εξιστορούν, θυμού-

Ο Νίκος Δαββέτας χρησιμοποιεί έναν τρόπο αφήγησης που δεν σε αφήνει να αφηθείς.

ναται, περιγράφουν τον έξω και τον έσω τους κόσμο. Είναι ανάγκη να τα παρακολουθείς στενά, ν' αναγνωρίζεις ποιος μιλά, να μην αποκόβεσαι από τη διήγηση, αν το κάνεις, δεν θα χάσεις απλά γεγονότα, εμπειρίες και την εξέλιξη, θα χάσεις τη σκέψη, τα αισθήματα, την έκρηξη του μυαλού και της καρδιάς των ηρώων.

Κι ενώ στη γραφή δεν αναγνωρίζεις ένταση, ακόμα και οι πιο επώδυνες περιγραφές έχουν μια αποστασιοποίηση, ένα γυάλινο βλέμμα να τις κοιτά, οι άνδρες πάλλονται από όσα τους βασανίζουν, σορεύουν οργή, θυμό, προσπαθούν για τη συγκώρευση, παλεύουν να κρατήσουν τον μίτο της ζωής τους τερματίζοντας την αιώνια διαμάχη.

Δύο γενιές τελείως διαφορετικές κι απόμακρες, σε ταραγμένους καιρούς με μόνους δεσμούς το αίμα και τα μυστικά.

Είκοσι τέσσερα κεφάλαια στο πρώτο μέρος και δεκαπέντε στο δεύτερο, δίνουν την αίσθηση μικρών, αυτοτελών ιστοριών, που όμως συντίθενται, εξελίσσουν την ιστορία και τους ήρωες. Μια ελαφρά ειρωνεία από την πλευρά του πατέρα «η ζωή μας είναι ένα γουικεντ», είκοσι τέσσερις ώρες πριν από το μοιραίο εγκεφαλικό, η αγάπη του γιου να τον αποδεχθεί έτσι όπως ήταν, όχι ιδανικός, όχι άγιος εκτίμησις και περηφάνια αλλά απλά ο πατέρας του που «μόνο με την αγάπη μπορώ να κατανοήσω ό,τι συνέβη» κι η ανάγκη του φίλου του για την πατρική παρουσία «αφού ο επίγειος πατέρας είναι απών, δεν μ' εννοχεί και η απουσία του επουρανίου».

Τι λείπει σε τούτους τους άνδρες και ο Δαββέτας τους αναίρει με τούτο το «χωρίς» ανάμεσά τους; Θαρρώ, έτσι όπως χαμηλόφωνα με ενστατικά αποκαλύπτονται, πως τους λείπει το στέρεο έδαφος κάτω από τα πόδια τους. Αυτό που ο καθένας τους για διαφορετικούς λόγους δεν πάτησε ποτέ. Την αυτοεκτίμηση, τη μεγαλοψυχία, τη σηγουριά στις σχέσεις κι έναν σεβασμό τόσο αναγκαίο όσο ο ανάσας. Δεν τα είχαν, δεν τα βρήκαν ποτέ κι αυτή η έλλειψη γεννά το δικό μας κίνητρο: να αναγνωρίσουμε το επείγον της ειλικρίνειας, της αλήθειας, της γνησιότητας, να μην στέρξουμε επιβίωση και ζωή «χωρίς».